

اینترنت درآستانه بازگشت به حالت عادی

ایران آنلاین می شود

فاوا

میتراجلیلی

دبیر گروه علم و فناوری

بعد از ۹ روز قطع با اختلال اینترنت به دلیل وضعیت خاص و شرایط امنیتی پیش آمده در کشور، خبرهایی از بازشدن تدریجی و پله‌ای ارتباطات در کشور به گوش رسید؛ خبرهایی که نهادهای ناظر فنی و پایش جهانی اینترنت ازجمله «ادار کلودفلر» و «نت بلاکس» هم آن را تأیید کردند و مجموع این شواهد نشان داد که ایران دوباره در حال آنلاین شدن است. تا لحظه تنظیم این گزارش، فعال شدن موتور جستجوی گوگل از طریق اینترنت اپراتور اول و همچنین خبر محمد سراج، نماینده مردم تهران در مجلس درباره اتصال اینترنت بین الملل تا فردا سه شنبه، همگی نشان می دهد شرایط درحال بازگشت به حالت عادی است. به گفته سراج، بر اساس اطلاع دولت پلنفرم‌ها به زودی باز می‌شوند و اینترنت نیز فعال می‌شود.

امکان ارسال پیام مننی در «بله» و «رووبیکا»

درحالی‌که قطع اینترنت و فعال نبودن پیام رسان‌های داخلی و خارجی هم‌زمان با قطع پیامک، در عمل مردم و کسب‌وکارها را با مشکلات بسیاری مواجه کرده بود، درآرام‌تر شدن وضع امنیت کشور، از ابامداد شنبه ۲۷ دی، دسترسی به اینترنت البته به صورت محدود، برقرار و ارسال پیامک نیز امکان پذیر شد.

گشایش اینترنت، به گفته وزیر ارتباطات به صورت مرحله‌ای و در طول مشخص با تصمیم‌گیری مراجع ذیصلاح ایجاد شده است و این روند ادامه دارد. به نظر می‌رسد فعالیت پیام‌رسان‌های داخلی

نیز در قالب همین گشایش تدریجی خواهد بود زیرا درحالی که پیش از این، تنها کانال‌های رسانه‌های رسمی مجوز فعالیت داشتند اما درحال حاضر امکان ارسال پیام‌های متنی شخصی در برخی پیام‌رسان‌های داخلی ازجمله شبکه اجتماعی «بله» و همچنین «رووبیکا» و «ایتا» فراهم شده است. البته امکان ارسال فایل و همچنین ارسال پیام در گروه‌ها در این پیام‌رسان‌های بومی وجود ندارد و فعلاً گشایش ارتباطات، در حد امکان ارسال پیام‌های متنی شخصی است.

کانال‌های دارای تیک آبی در آستانه اتصال

یکی از موضوعاتی که این بار بسیار مورد توجه قرار گرفته، این است که کانال‌های فعال در پیام‌رسان‌های داخلی، حتماً تأیید و احراز هویت شده باشند و به بیان دیگر تیک آبی داشته باشند. گفته می‌شود کانال‌های دارای این شاخص، بزودی در پیام‌رسان‌های داخلی «بله»، «رووبیکا»، «سروش پلاس» و «ای‌کپ» فعال می‌شوند و البته کانال‌های فعال در شبکه‌های اجتماعی بومی که فاقد تیک آبی هستند هم باید برای احراز هویت اقدام کنند تا امکان فعالیت آنها در پیام‌رسان‌های داخلی فراهم شود.

همچنین پیام رسان ایتا، درحال آماده‌سازی زیرساخت‌های لازم به منظور فعال کردن کانال‌های احراز هویت شده است تا امکان فعالیت این کانال‌های دارای تیک آبی، فراهم شود.

یک سامانه همه گاه

در زمان قطع اینترنت بین الملل و سخت بودن دسترسی کاربران به وب‌سایت‌ها و خدمات اینترنتی داخلی مورد نیاز، سامانه iran.ir هم راه اندازی شد. به این ترتیب کاربران می‌توانستند بدون آنکه نیاز به جست‌وجو در سایت‌های مختلف داشته

باشند، در این سامانه به شبکه‌های اجتماعی و موتورهای جستجوگر، سکوهای مرتبط با سفر و حمل‌ونقل، بانک‌ها و خدمات مالی، حوزه سلامت، دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی، خبرگزاری‌ها و رسانه‌ها و برنامه‌ها و اپلیکیشن‌های پرکاربرد دسترسی داشته باشند.

وابستگی معیشت ۱۰ میلیون نفر با ارتباطات پایدار

هم‌زمان با قطع اینترنت و تقریباً بسته شدن همه راه‌های ارتباط دیجیتال به مدت چند روز، کسب و کارهای آنلاین به طور مشخص با مشکلاتی مواجه شدند که این مشکلات از نگاه وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و معاونان وی دور نمانده است و همگی به دنبال پیگیری رفع مرحله‌ای نیازهای ارتباطی مردم و کسب و کارها هستند. وزیر ارتباطات بار دیگر با تأکید بر اینکه وزارت ارتباطات در هرگونه تصمیم‌گیری برای انسداد یا ایجاد محدودیت در اینترنت و ارتباطات در برهه‌های زمانی مختلف، هیچ نقشی ندارد، یادآور شد: «این تصمیمات صرفاً توسط مراجع ذیصلاح اخذ می‌شود.» ستارهایمی با اشاره به اینکه معیشت ۱۰ میلیون نفر به صورت مستقیم و غیرمستقیم به ارتباطات پایدار و اقتصاد دیجیتال گره خورده است، بار دیگر از تلاش این وزارتخانه برای پیگیری نیازمندی‌های کسب و کارها و مردم به صورت مرحله‌ای، در زمان برقراری مجدد ارتباطات به صورت کامل خبر داد. «هشامی همچنین یادآور شد: «پس از اتصال کامل اینترنت، میزان خسارت‌های وارده به فعالان کسب و کار دیجیتال به دلیل قطع اینترنت، برآورد خواهد شد.»

خسارت روزانه کسب و کارها

علاوه بر وزیر ارتباطات، معاونان او ازجمله معاون سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کاربران می‌توانستند بدون آنکه نیاز به جست‌وجو در سایت‌های مختلف داشته

با بررسی محتویات معده گرگ باستانی

راز انقراض کرگدن‌های عصر یخبندان فاش شد

باستان‌شناسی

آرژو کیهان

گروه علم و فناوری

باستان‌شناسان سوئدی با کشف و تجزیه و تحلیل محتویات معده یک کرگ ۱۴ هزار ساله یخ‌زده در سیبری، سرخ‌خانی از انقراض کرگدن‌های عصر یخبندان یافتند. این کرگ تکه‌هایی از بدن یک کرگدن باستانی را بلعیده بود و پژوهشگران با بررسی DNA این کرگدن موفق شدند دلیل انقراض این گونه جانوری را بیابند.

تغییرات ناگهانی اقلیمی

در سال ۲۰۱۱ میلادی، یک کرگ یخ‌زده در لایه‌های منجمد سیبری کشف و برای بررسی‌های بیشتر به آزمایشگاه منتقل شد. با وجود گذر زمان، بسیاری از بخش‌های بدن این جانور باستانی به خوبی حفظ شده بود. از این رو باستان‌شناسان در بررسی‌های معده این کرگ و توالی بانی ژنوم کرگدن که به نظر می‌رسد آخرین غذای این کرگ بوده، دریافتند تغییرات ناگهانی اقلیمی، دلیل انقراض کرگدن‌های باستانی در عصر یخبندان بوده است. «گامیلو جاکسون-دوک»، یکی از پژوهشگران سوئدی این تیم پژوهشی در این باره گفت: «توالی بانی کل ژنوم یک حیوان مربوط به عصر یخبندان که در معده حیوان دیگری یافت شده، قبلاً هرگز انجام نشده است. ما بافت ماهیچه‌ای این کرگدن پشمالو را تجزیه و تحلیل کردیم و آن را با نمونه‌های قدیمی‌تر مقایسه کردیم تا اندازه جمعیت این گونه را در دسترس قبل از انقراض آن بررسی کنیم.» این پژوهشگر سوئدی ادامه داد: «با کاهش جمعیت یک حیوان، آنها در یک منطقه خاص متمرکز می‌شوند به همین دلیل بسیاری از گونه‌هایی که منقرض می‌شوند، سرخ‌خانی

دیجیتال دانست.»

آسیب به تبلیغات دیجیتال و گردشگری آنلاین

معاون سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه فاوا و اقتصاد دیجیتال وزارت ارتباطات، بیشترین میزان خسارت ناشی از اختلال و قطعی اینترنت را مرتبط با دو حوزه کلیدی تبلیغات دیجیتال و گردشگری آنلاین دانست و افزود: «امروز بسیاری از کسب‌وکارها برای معرفی محصول و جذب مشتری و رشد برند، به شدت به تبلیغات آنلاین وابسته هستند و با ایجاد اختلال در دسترسی کاربران به پلتفرم‌های اصلی یا کاهش سرعت و کیفیت اتصال، شاهد کمتر شدن بازدیدهای کمپین‌ها و افزایش هزینه‌های تبلیغاتی خواهیم بود.» او یادآور شد: «در حوزه گردشگری هم شرکت‌های خدمات زرو آنلاین که نیازمند زیرساخت‌های ارتباطی سریع و بدون مانع هستند، به شدت آسیب دیده‌اند. کاهش اعتماد کاربران، اختلال در خدمات پرداخت و موقعیت‌یابی و بی‌ثباتی در تعامل با مشتریان داخلی و خارجی، باعث شده است بسیاری از آژانس‌های خدمات مسافرتی و فعالان صنعت گردشگری ناچار شوند دامنه

دانش بنیان

رنگ و جلای ایرانی در کاشی‌های نانو دانش بنیان

یک شرکت دانش بنیان با استفاده از روش لایه‌نشانی فاز بخار (PVD) موفق به تولید کاشی‌های تزئینی با پوشش نانوساختار شده است. برای ساخت کاشی‌های مدرن در این فرآیند، سطح کاشی با ذرات نانوساختار کمتر از ۵۰ نانومتر پوشش داده می‌شود که موجب ایجاد لایه‌ای بسیار نازک، یکپناخت و مقاوم می‌شود. این لایه علاوه بر افزایش درخشندگی و جلوه دکوراتیو کاشی، مقاومت آن را در برابر عوامل محیطی مانند خراش و هوازدگی به شکل چشمگیری افزایش می‌دهد. به گفته سازندگان این نوع از کاشی‌ها استفاده از فناوری نانو در تولید کاشی‌های تزئینی، مزایای زیادی دارد. ذرات نانوساختار باعث ایجاد سطحی یکپناخت و با جلای بالا می‌شوند که زیبایی کاشی را چند برابر می‌کند. همچنین این ذرات سطح کاشی را در برابر سایش و تماس با مواد شیمیایی محافظت می‌کنند، بنابراین محصول نهایی طول عمر بالاتری دارد و نیاز به تعمیر و جایگزینی کاشی‌ها کاهش می‌یابد. کاشی‌های تزئینی نانوساختار در رنگ‌های متنوعی مانند طلایی، نقره‌ای و زرگلد تولید می‌شوند که امکان طراحی محیط‌های داخلی و خارجی با جلوه بصری منحصر به فرد را فراهم می‌کند. این کاشی‌ها بسیاری برای بوده و سطحی یکپناخت دارند و برای استفاده در سرویس‌های بهداشتی، حمام‌ها، آشپزخانه‌ها و همچنین هتل‌ها و اماکن توریستی ایده‌آل هستند. یکی دیگر از مزایای این نوع از کاشی‌ها، مقاومت آنها در برابر گردوغبار و هوازدگی است. پوشش نانوساختار به گونه‌ای عمل می‌کند که سطح کاشی دیرتر کدر می‌شود و نگهداری آن آسان‌تر است. علاوه بر آن، مقاومت در برابر خراش و سایش باعث شده تا این کاشی‌ها حتی در محیط‌های پرتردد نیز کیفیت و زیبایی خود را حفظ کنند. کارشناسان معتقدند ترکیب هنر و فناوری در تولید کاشی‌های تزئینی نانوساختار، گامی مهم در توسعه معماری و دکوراسیون داخلی کشور است. این محصولات نه تنها جلوه بصری و طراحی زیبایی دارند، بلکه با دوام و مقاومت بالا، راهکاری پایدار برای محیط‌های پرکاربرد ارائه می‌دهند.

حوزه فاوا

■ پیش‌نویس «سند انتظامی فضای مجازی» کشور در کمیسیون عالی امنیت فضای مجازی کشور بررسی شد. چشم‌انداز این سند در افق ۱۴۰۸، نظامی مقتدر، یکپارچه، هوشمند، آماده و پایدار، متکی بر ظرفیت درون‌زا و دانش بنیان، برخوردار از منابع انسانی متخصص، ماهر و کارآمد است. این سند به دنبال امنیت پایدار، شناسایی آسیب‌ها، سالم سازی، پیش‌بینی و پیشگیری از تهدیدات و پیش‌کنشگری در کشف و مواجهه بهنگام و اثر بخش با جرائم سایبری و صیانت و دستاوردهای انقلاب اسلامی و سبک زندگی ایرانی اسلامی است.

کوتاه از فناوری

■ سریع‌ترین پهپاد جهان با سرعت ۶۵۷ کیلومتر بر ساعت، رکورد سرعت را در اختیار گرفت. پهپاد «Peregreen V4» که توسط لوگ و مایک بل، یک پدر و پسر اهل آفریقای جنوبی، با فناوری چاپ سه‌بعدی ساخته شده، توانست از رکورد قبلی ۶۲۶ کیلومتر بر ساعت که یک ماه قبل توسط یک مهندس استرالیایی به نام «بنجامین بیگز» ثبت شده بود، پیشی بگیرد.

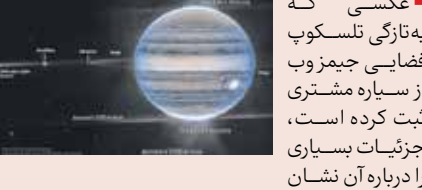

■ شرکت Syntilay سازنده کفش جدیدی به نام PulsePodz که ادعا می‌کند که بدون چاپ سه‌بعدی و هوش مصنوعی ساخت این کفش‌ها ممکن نبود. کف این صندل‌های ریکاری از ۹ پاد (بالشتک کوچک) مستقل تشکیل شده که با شبکه‌های متفاوت و تراکم‌های گوناگون ساخته شده‌اند. نتیجه، بالشتکی است که فشار را دقیقاً در نواحی مورد نیاز کاهش می‌دهد. این طراحی، تجربه‌ای ضربانی فراهم و فشار را از نواحی پرنش با دور می‌کند.

■ مصرف انرژی برای خنک‌سازی سرورها و واحدهای پردازش گرافیکی به سرعت در حال افزایش است و اپراتورها را مجبور می‌کند به دنبال جایگزین‌هایی باشند که هم کارآمد و هم پایدار باشند. حالا یک پروژه پژوهشی اروپایی رویکرد خنک‌سازی جدیدی ارائه داده که می‌تواند مراکز داده را بدون نیاز به فن یا پمپ، خنک کند. این راه‌حل همچنین استفاده دوباره از گرمای زائد برای گرمایش شهری و فرآیندهای صنعتی را ممکن می‌کند.

کهنکشان

■ چهار فضا‌نورد مأموریت کرو ۱۱ از ایستگاه فضایی بین‌المللی به زمین بازگشتند. آنها در مرحله بعد یک روز و یک شب در یک واحد پزشکی محلی گذراندند و پس از آن به سمت تگزاس حرکت کردند. به منظور حفاظت از حریم خصوصی پزشکی خدمه، هیچ جزئیاتی درباره وضعیت این افراد به اشتراک گذاشته نمی‌شود.

■ عکسی که به‌تازگی تلسکوپ فضایی جیمز وب از سیاره مشتری ثبت کرده است، جزئیات بسیاری را درباره آن نشان می‌دهد. در عکس برجسته جیمز وب، حلقه غبار مشتری، شفق‌های قطبی درخشان در قطب‌های این سیاره و قمرهای «آمالتیا» و «آدراستیا» به وضوح قابل مشاهده هستند. ردیای مغناطیسی ذرات باردار قمر آتشفشانی بزرگ «ایو» (Io) به سمت مشتری نیز در شفق قطبی جنوبی قابل مشاهده است.

■ اولین خورشیدگرفتگی سال ۲۰۲۶ در روز ۱۷ فوریه (۲۸ بهمن) رخ می‌دهد. بنا براطلاعات منتشر شده، در ساعت ۱۳:۲۶ به وقت ایران، ماه شروع به پوشاندن خورشید می‌کند و منظره‌ای چشمگیر از «حلقه آتش» ایجاد خواهد شد. بیشترین میزان گرفتگی در ساعت ۱۵:۴۲ به وقت ایران رخ خواهد داد.

از هوش مصنوعی چه خبر؟

■ OpenAI اعلام کرد که ارائه تبلیغات در نسخه رایگان چت‌جی‌پی‌تی برای کاربران بزرگسال در آمریکا آزمایش خواهد کرد. اسم آلتن، پیش‌تر درباره ارائه تبلیغات در چت‌جی‌پی‌تی ابراز تردید کرده بود اما اکنون این حرکت زمانی رخ می‌دهد که OpenAI تلاش می‌کند راهی برای کسب درآمد از بیشتر از ۸۰۰ میلیون کاربر ماهانه پیدا کند تا بتواند هزینه ۱.۴ تریلیون دلاری زیرساخت هوش مصنوعی را که برای ۸ سال آینده متعهد شده، بپردازد.

■ فیفا اعلام کرد که در جام جهانی ۲۰۲۶ از هوش مصنوعی برای بهبود تصمیمات داری و همچنین تصاویر تلویزیونی استفاده می‌کند.

حمل و نقل

■ بریتانیا اولین بالگرد خوردار و بدون سرنشین موسوم به پروتئوس (Proteus) را با ظرفیت حمل بار بیش از یک تن به پرواز درآورد که خودمختاری را به بالگردها می‌آورد و از مأموریت‌هایی مانند گشت دریایی و جنگ علیه زیردریایی‌ها بدون به خطر انداختن خدمه، پشتیبانی می‌کند.